

Dr. Koncz Gábor

Az együtt szociológiája

Megjelent: Szász Antónia- Kirzsa Fruzsina (szerk.) (2014): A kultúra rejtelsei Kapitány Ágnes köszöntése Budapest, MAKAT (Magyar Kulturális Antropológiai Társaság), 15. old.

Szófejtés. Évtizedek óta használom a szinergizmus kifejezést, ám csak most néztem meg a szótárban. Mert egyértelmű volt: *A Kapitányék...* $1+1 > 2$, tehát egy plusz egy nagyobb, mint kettő...

A szótár szerint szinergia = együttműködés, együttthatás; a görögben hajdan szünergea, szünergeo, 'együtt dolgozik'. Szinergizmus = az orvosi nyelven több hatóanyag egymást erősítő hatása. A vallási fogalomtárban az a teológiai tan, mely szerint az üdvözüléshez az isteni kegyelem és az egyéni igyekezet együttműködése szükséges.

Pontosan erről van szó esetükben, abszolút gyógyítási és teológiai értelemben is.

(A szófejtéshez lásd: Tótfalusi István [2005]: Idegenszó-tár. Idegen szavak és etimológiai szótára. Budapest, Tinta Könyvkiadó, 977 old.

Történet. 1974 szeptemberétől dolgoztam a hajdani Népművelési Intézet Kutatási Osztályán. Vitányi Iván nagysága, szellemisége, elévülhetetlen érdeme tette lehetővé azt, hogy akkor ott, az évek során egymást erősítve és felfogva dolgoztunk közel talán százan is, akik közül ma néhányan bizony fel sem ismernék egymást. Mások, remélem a többségünk, megtanulta *az együtt* szociológiáját.

Ott ismertem meg Kapitány Ágnes és Kapitány Gábort. A később szerkesztő helyettesként általam is művelt Kultúra és Közösség folyóiratban megjelent első írást még csak Gábor jegyezte. („Miért ír Ön?” Egy szabadidő vizsgálat tanulságai. In: Kultúra és Közösség, 1. évf. 3. sz. 1974.). Később, már az általam is gondozott szövegek két szerzősen jelentek meg. (Például: Kollektív irodalmi alkotás: Az esztétikai megismerésmód taníthatóságának feltételeiről. In: Kultúra és Közösség, 5. évf. 1-2. sz. 1978; Az esztétikai megismerés alapelemei. In: Kultúra és Közösség 6. évf. 1. sz. 1979.).

E hivatkozások is jelzik, hogy már akkor izgalmas témákon dolgoztak.

... és most csak Ágnesről: akkor is mindig csinos volt; kutatóan sugárzó tekintetű; halk szavú; határozott; bámulatos munkabírású; röviden és pontosan kérdező...

Irodalom. Több helyen elmondtam, *A Kapitányék* és most különösen Ágnes köszöntésekor határozottan leírom: legutóbbi írásaik a mai magyar társadalomtudomány legfontosabb művei. Egyetemi és továbbképzési hallgatóimnak gyakorta hangsúlyozom: aki ad magára elolvassa ezeket. Fő jellemzőjük a bámulatosan gazdag empirikus anyag és szakirodalmi háttér elméletileg rendszerezett csoportosítása, bemutatása, határozott értékelése.

Íme a hivatkozott irodalom, hogy ezúton is felhívjam az érdeklődők figyelmét!

Kapitány Ágnes - Kapitány Gábor [1999]: Magyarország szimbólumok. Budapest, Európai Folklór Központ - Teleki László Alapítvány, 300 old.

Csak jelzem a gazdagságot: A kötet felvázolja a nemzet-asszociációk hipotéziseit, majd kérdőíves vizsgálat alapján ad beható elemzést. Miről van szó? Színek, címer, hegy- és vízrajz, éghajlat, flóra és fauna, városok, települések, öltözet, zene, tánc, építészet, járművek (... pl. a magyar autó hiánya...), ünnepek, foglalkozások, étel-ital, sport, mentalitás, politikai stílus, ügyek (... pl. mi válhat nemzeti ügyé... a népesség fogyása, nemzeti színház...).

Kapitány Ágnes - Kapitány Gábor [2007]: Túlélési stratégiák. Társadalmi adaptációs módok. Budapest, Kossuth Kiadó, 614 old.

Kapitány Ágnes - Kapitány Gábor [2013]: Látható és láthatatlan világok az ezredfordulón és utána. Budapest, Typotex Elektronikus Kiadó Kft., 497 old.

Kapitány Ágnes - Kapitány Gábor [2013]: A „szellemi termelési mód”. Budapest, Kossuth Kiadó, 632 old.

Kedves Ágnes! Köszönöm, gratulálok, szinergizmusban csak így tovább, ÜDV!

Dr. Koncz Gábor Ph.D.
egyetemi magántanár, főiskolai tanár,
a Magyar Comenius Társaság alelnöke,
a TIT Stúdió Egyesület igazgatója
E-mail TIT SE: info@tit.hu
E-mail magán: drgaborkoncz@t-online.hu
Tel. TIT SE: (30) 487-5466
Tel. magán: (20) 519-5420